

בני נוער מבקשי מקלט – אשרות ורשיונות

מסמך זה נועד לסייע לבני נוער מבקשי מקלט ולגורמים המלווים אותם בהבנת מצבם החוקי בישראל, וכן להסביר כיצד ניתן להנפיק אשרה ראשונה בגיל 16 בתקופת הקורונה.

איך נקבע מעמדם של ילדים?

מעמד ילדים בישראל נקבע לפי מעמד ההורים, לא להיפך. אם לכל אחד מההורים יש מעמד שונה, הילד יקבל את המעמד ה"חזק" יותר. על מנת לקבל את מעמד ההורים יש להוכיח הורות בעזרת תעודת לידה או בדיקת DNA. ילדים שאחד ההורים שלהם ישראלי זכאים גם הם לאזרחות וככל שיש קושי בקבלת האזרחות, הם זכאים לסיוע משפטי מטעם המדינה, אם המשפחה לא יכולה לממן יצוג משפטי. לצורך בחינת הזכאות ולמידע נוסף, יש לעיין באתר האינטרנט או לפנות לאגף לסיוע משפטי באיזור המגורים. בת"א, האגף לסיוע משפטי נמצא ברח' הנרייטה סולד 4.

זכויות שכל אדם זכאי להם ללא תלות במעמד:

1. זכויות עובדים – כל עובד זכאי לקבל את מלוא הזכויות הסוציאליות הקבועות בחוק (שכר מינימום, פנסיה, ביטוח לאומי, הבראה, חופשות וכו') ללא תלות במעמדו. גם מי שהועסק למרות שחל איסור על העסקתו. למידע נוסף ניתן לפנות לקו לעובד.
2. חינוך – חוק חינוך חובה חייב כל ילד/ה שנמצאים בישראל מעל לשלושה חודשים, מגיל 3 ללא תלות במעמד הוריהם. הרשויות המקומיות אינן יכולות לסרב לרשום ילדים למסגרות החינוך או להתנות את הרשמתם בדרישות אלה או אחרות.
3. בריאות – קטינים (גילאי 0-18) זכאים להירשם להסדר הביטוחי המסובסד על ידי משרד הבריאות שניתן באמצעות קופ"ח מאוחדת, בעלות של 120 ש"ח לחודש לילד הראשון, 240 ש"ח לשני ילדים ומעלה. ההסדר הזה הוא הביטוח הרפואי היחיד בישראל שמעניק לילדים חסרי מעמד זכאות לסל שירותים מקביל לזה של ילדים ישראלים. ההרשמה כרוכה בהוצאת תעודת זכאות (טופס א3) מלשכת הבריאות המחוזית, ואז רישום בסניף מאוחדת הקרוב למקום המגורים. עם ההגעה לגיל 18 חשוב ומומלץ לעשות מאמץ להמשיך את הביטוח הרפואי: או דרך קופ"ח מאוחדת, או, במידה וישנו מעסיק, בעזרת המעסיק שמחוייב להסדיר לעובד ביטוח עובד זר, בהתאם לחוק עובדים זרים. למידע נוסף ניתן לפנות אל רופאים לזכויות אדם.

העסקת מבקשי מקלט:

מבקשי מקלט עם רשיון 2(א)5 יכולים לעבוד, כאמור, לא משום שרשיונם מהווה אשרת עבודה אלא עקב אי האכיפה של איסור העסקתם.

איך ילדים לאזרחי אריתריאה וסודאן מוציאים אשרה מסוג 2(א)5 בפעם הראשונה?

1. ילדים למבקשי מקלט מאריתריאה ומסודאן, זכאים להוציא ויזה מסוג 2(א)5 החל מגיל 16, ללא צורך בהגשה של בקשת מקלט.

2. על מנת לעשות זאת עליכם לשלוח מייל אל רשות האוכלוסין וההגירה בכתובת המייל: pniot_mate@piba.gov.il. בתוכן המייל, יש לציין את שמכם, גילכם וכמו כן גם את שם אחד ההורים בצירוף עם מספר האשרה. בסיום, יש לבקש לקבוע תור על מנת לקבל את הויזה.

נוסח לדוגמא עבור פנייה במייל:

שלום רב, שמי _____ ואני בן להורים מבקשי מקלט מ
(אריתריאה / סודאן) הנה הפרטים אודות אמי/ אבי: _____ (שם) שמחזיקה באשרה
שמספרה _____.

עכשיו, משהגעתי לגיל _____ אבקש לקבוע עבורי תור לקבלת ויזה ראשונה.

תודה מראש,

3. לאחר מכן, יתקבל מייל חוזר בו יקבע לכם מועד לקבלת האשרה. שימו לב, אם הנכם מתחת לגיל 18, אחד ההורים יצטרך להתלוות אליכם במעמד קבלת הויזה הראשונה (רצוי האם).

המשך ההליך בלשכה:

לשכת משרד הפנים בה ילדי מבקשי מקלט מקבלים ויזה נמצאת ברחוב מצבע קדש 64 בבני ברק, אותה הלשכה בה כלל מבקשי המקלט בישראל מחדשים ויזה כיום. בלשכה, יעברו הנערים הליך שנקרא רישום ביקורת גבולות – רשבוי"ג. תילקח מהם דגימה של טביעת אצבע וכן תמונה שתופיע גם בוויזה. לאחר מכן, יוזנו פרטיהם במערכת והם יקבלו אשרה.

איך ילדים להורים מבקשי מקלט ממדינות שאינן אריתריאה וסודאן מוציאים אשרה מסוג 2(א)5 בפעם הראשונה?

1. ילדים למבקשי מקלט ממדינות אחרות, זכאים לקבל אשרה מסוג 2(א)5 אך ורק אם הם הגישו בקשת מקלט. עד לגיל 18, חסו הם תחת תיק המקלט של הוריהם, אך משהגיעו לגיל 18 עליהם להגיש בקשת מקלט נפרדת.

2. על כן, עליהם למלא בקשת מקלט באמצעות [הטופס הממוחשב](#). לסיוע במילוי בקשת מקלט ניתן לפנות למוקד לפליטים ולמהגרים.